

دانشگاه جامع علمی – کاربردی
جامعه اسلامی کارگران اصفهان

مدیریت پروژه‌های فناوری اطلاعات (شبکه) Information Technology Project Management

دوره کارشناسی مهندسی فناوری اطلاعات – شبکه

مدرس : منصور روستازاده

نیمسال 92-93

SMS : 0939 - 101 0024

eMail : NPM@EXIST.IR

برنامه ریزی پروژه

(محاسبه جریان نقدینگی و بودجه ریزی پروژه)

فرآیند برنامه ریزی پروژه

1. طراحی و تعیین فهرست فعالیتهای پروژه
2. تعیین تقدم و تاخر انجام فعالیتهای پروژه
3. تخصیص منابع
4. زمانبندی پروژه
5. محاسبه جریان نقدینگی و بودجه بندی پروژه

تفاوت مفهوم بودجه و هزینه

• بودجه:

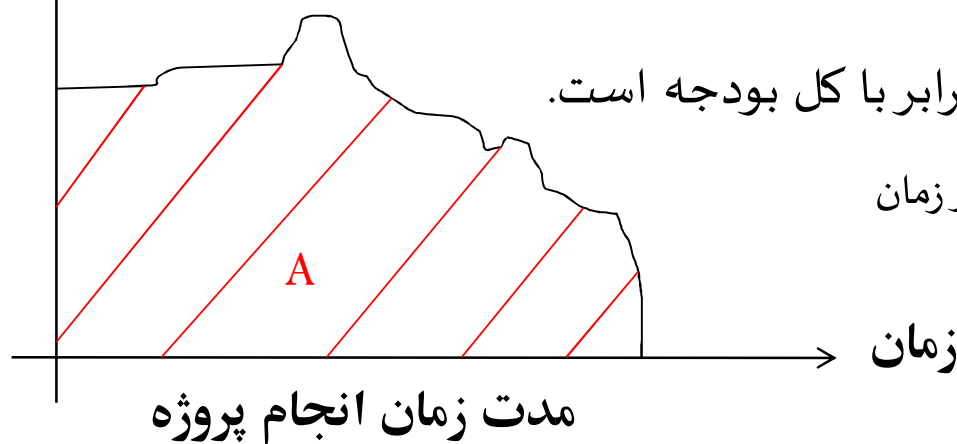
– عبارتست حجم منابع مالی که برای انجام پروژه پیش‌بینی شود ← از جنس پیش‌بینی

• هزینه:

– عبارتست از حجم منابع مالی که برای انجام پروژه صرف شده است ← از جنس رویداد واقع شده

• نمودار جریان نقدینگی

* نمودار جریان نقدینگی بودجه

– سطح زیر منحنی نمودار مصرف پروژه برابر با کل بودجه است.

– پیش‌بینی نحوه تقسیم کل بودجه و توزیع آن در زمان

انواع هزینه در پروژه

- بطور کلی در هر پروژه 2 نوع هزینه وجود دارد:

– 1) هزینه‌های ثابت: Fixed costs

- در تمام طول دوره عمر پروژه نرخشان ثابت است.
- هزینه تامین جا و مکان دفتر، پرسنل اداری، ملزومات اداری، ...

– 2) هزینه‌های متغیر: Variable costs

- شامل کلیه هزینه مرتبط با انجام فعالیت نظیر دستمزد نیروی انسانی، مواد و ملزومات و ...
- هزینه‌هایی که با طول مدت زمان تغییر می‌کند.

حالت‌های مختلف مصرف بودجه در فعالیتهای پروژه

• مصرف در ابتدای شروع فعالیت

S ↓ _____

– فرض می‌شود که کل منبع یا بودجه مورد نیاز فعالیت در ابتدای شروع آن مصرف می‌شود.

• مصرف با نرخ ثابت در طول انجام فعالیت (Portrated)

– فرض می‌شود که بودجه یا منبع مورد نیاز فعالیت در طی مدت انجام آن با یک نرخ ثابت مصرف می‌شود.

– اگر فعالیت A، T_A واحد زمانی طول بکشد و B_A واحد بودجه بخواهد در هر واحد زمانی $\frac{B_A}{T_A}$ واحد بودجه مصرف می‌شود.

_____ ↓ E

• مصرف در انتهای فعالیت

– فرض می‌شود که کل بودجه مورد نیاز فعالیت (یا منبع آن) در انتهای مدت انجام فعالیت مصرف می‌گردد.

– هر فعالیت متناسب با میزان منابع مورد نیازش به بودجه دارد. جمع بودجه فعالیتها نمی‌توانند از بودجه کل پروژه بیشتر باشد.

وابستگی نحوه مصرف بودجه در فعالیت به نحوه مصرف منابع

- نکته: عوامل اصلی در تعیین جریان نقدینگی پروژه
  - 1) نحوه مصرف نقدینگی (بودجه) در هر یک از فعالیت‌ها
  - 2) زمان‌بندی انجام فعالیت‌ها
  - 3) مقدار بودجه مورد نیاز برای انجام هر فعالیت
- نکته: در هر فعالیت، نحوه مصرف بودجه به موارد زیر وابسته است
  - 1) نحوه تامین منابع انسانی - نوع بکارگیری منابع انسانی مثلاً: پیمانکار یا نیروی تمام وقت و ...
  - 2) نحوه تامین منابع تجهیزاتی - نوع بکارگیری منابع تجهیزاتی به صورت ساعتی یا پیمانکاری
  - 3) نحوه تامین مواد و ملزومات (JIT یا Inventory cont.)
- معمولاً با نرخ ثابت در طول مدت است اما گاهی از ابتدا تهیه شده از بودجه پروژه جدا می‌شود.

امکان ترکیبی شدن نحوه مصرف بودجه در فعالیت

• نکته:

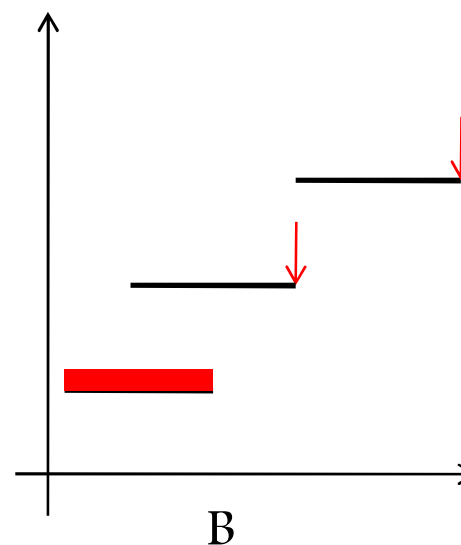
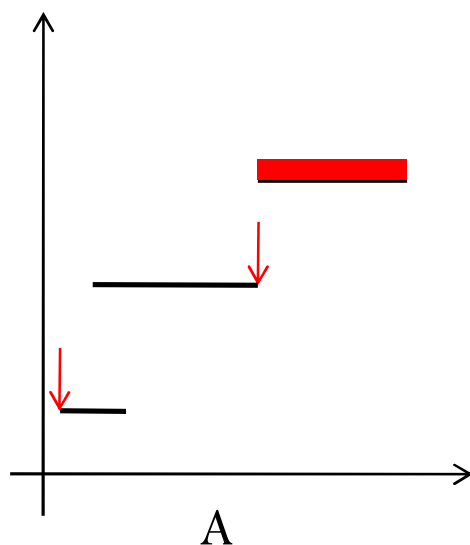
– در هر پروژه فعالیت‌های مختلف می‌توانند دارای الگوهای متفاوت تامین بودجه باشند.

• نکته:

– ترکیب‌های متفاوت روش‌های تامین نقدینگی (بودجه) برای فعالیت‌های یک پروژه می‌تواند موجب ایجاد الگوهای متفاوت جریان نقدینگی برای کل پروژه شود.

امکان ترکیبی شدن نحوه مصرف بودجه در فعالیت

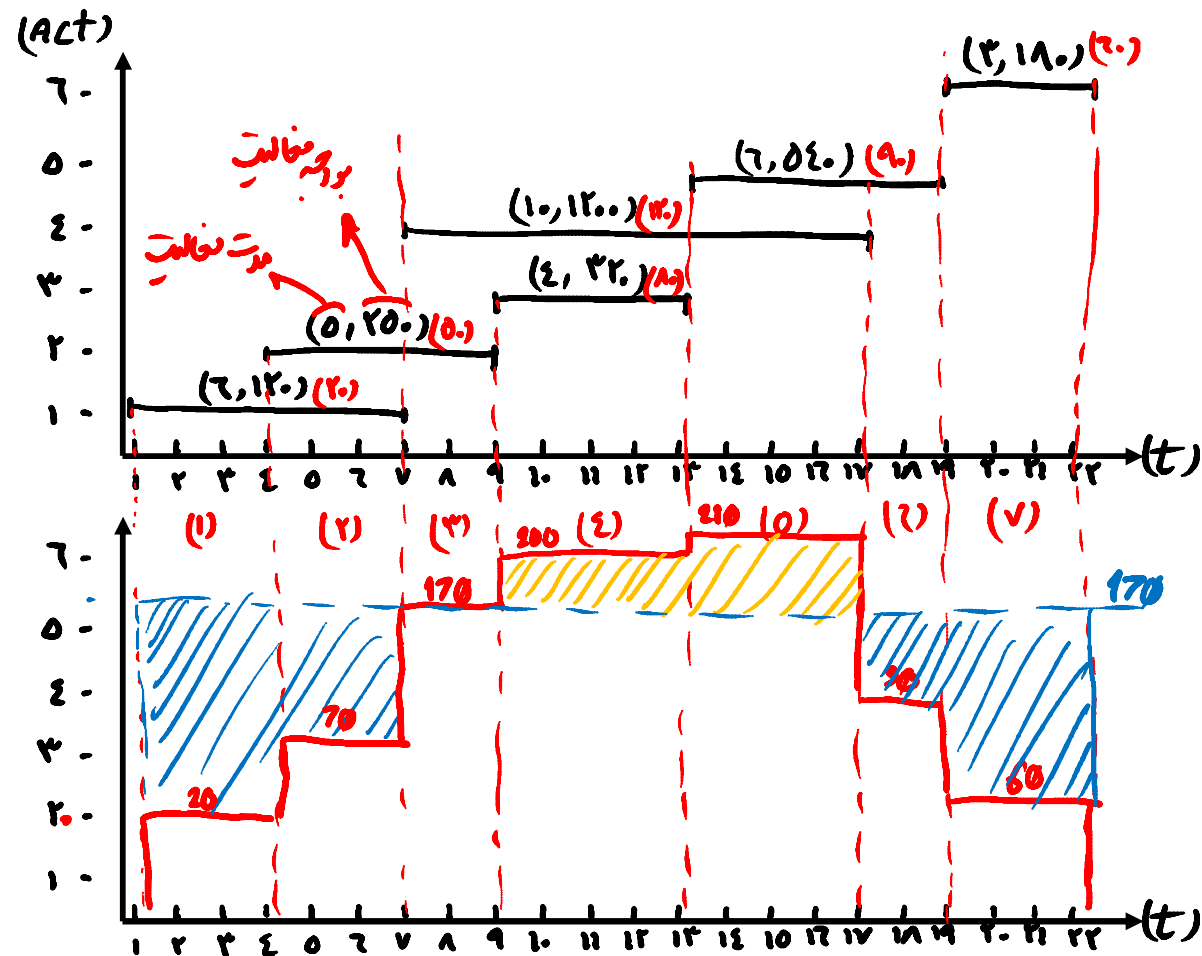

جریان نقدینگی A = جریان نقدینگی B
زمانبندی A = زمانبندی B

فرآیند محاسبه جریان نقدینگی پروژه

- فرض:
  - نمودار زمان بندی انجام فعالیت ها و مقدار کل بودجه پروژه و کل بودجه مورد نیاز برای هر فعالیت در اختیار می باشد.
  - در غیر این صورت امکان محاسبه وجود ندارد.
- (1) تعیین الگوی تغذیه بودجه به هر فعالیت پروژه
- (2) تعیین مقاطع زمانی تغییر حالت در پروژه در طول مدت زمان انجام آن
  - معیار تشخیص تغییر حالت: شروع یا پایان فعالیت پروژه
- (3) محاسبه مقدار بودجه لازم برای هر فعالیت در هر مقطع زمانی حاصل از مرحله قبل
- (4) تجميع مقدار بودجه فعالیت های هر مقطع زمانی
- (5) تصویرسازی بودجه مورد نیاز در هر مقطع زمانی

فرآیند محاسبه جریان نقدینگی پروژه

فرآیند محاسبه جریان نقدینگی پروژه

• سؤال:

- چنانچه کارفرما اعلام کند که طی مدت زمان انجام پروژه، نمیتواند بیش از 165 واحد بودجه را تامین نماید، روند انجام پروژه به چه صورت خواهد بود؟

• جواب:

- در دو مقطع زمانی اول با اضافه بودجه مواجه خواهیم شد.
- در مقطع سوم سربه سر است.
- در مقطع 4 و 5 با کمبود بودجه رو به رو خواهیم شد، که میتوان آن را از ذخیره بودجه مقاطع 1 و 2 آنرا جبران نمود.
- چون کمبودها با اضافه بودجه‌های مقاطع قبلی قابل جبران بوده، پس پروژه در زمان پیش‌بینی شده قابل اجرا است.

تأثیر تفاوت بین روند نیاز به نقدینگی و تامین بودجه

- **+ نکته:** چنانچه روند تامین بودجه پروژه با نمودار جریان نقدینگی بدست آمده متفاوت باشد، اضافه بودجه‌ها را در قبل از هر مقطع کمبود بودجه با یکدیگر مقایسه می‌نمائیم.
- چنانچه جمع کمبودها بودجه کوچکتر از جمع اضافه بودجه‌های مقاطع قبلی باشد، روند تامین بودجه پیش‌بینی شده را می‌توان مبنای کار قرار داد.
- چنانچه مجموع کمبود بودجه‌ها بزرگتر از مجموع اضافه بودجه‌های مقاطع قبلی باشد، آنگاه:
  - عمل تسطیح منابع را باید برای فعالیت‌های همزمان در مقاطع کمبود بودجه انجام داد.
  - روند تامین بودجه را تصحیح نمود.

اهمیت جریان نقدینگی در تدوین قرارداد انجام پروژه

- جریان نقدینگی پروژه (محاسبه شده) باید مبنای نحوه و زمان‌های پرداخت از سوی متولی پروژه به مجری پروژه باشد. ← مدیریت پروژه قدرت مانور برای حداکثر انطباق با شرایط کارفرما را براساس نمودار جریان نقدینگی خواهد داشت.
- باید نحوه و زمان‌های پرداخت منطبق بر جریان نقدینگی محاسبه شده باشد وگرنه دچار مشکل می‌شویم.
- جریان نقدینگی آنچه است که باید پیش آید تا در پروژه مشکلی پیش نیاید.
- به هر نسبت که تنوع الگوهای مصرف بودجه تغییر کند، نمودار جریان نقدینگی پیچیده‌تر شده و الگوی تغذیه باید متناسب با آن باشد.